

Seat No	
------------	--

MA (Psychology) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct/Nov.-2023

Psychology (Compulsory) Paper-I

RMPSY10101: Research Methodology in Psychology

Day and Date: 21/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Lying out a to be the first and most important step in the research process.
A. Research problem B. Sample selection C hypothesis D Research Design
- 2 Formulation of.... Is the most important step in the research process?
A. Research problem B. Research designs C. Variable D. None of the above
- 3 The sole function of the.... is to study the effect of different variables on the parabolic variable.
A. Experimental B. controlled C. independent D. depended
- 4 The change in the dependent variable due to the opportunistic or response mood in the research tool is called....
A. Potentially B. different C. mediators D. active
- 5 TheApproach uses rigid, structured and predetermined methods for exploration.
A. Qualitative B. Quantitative C. experimental D. inquiry
- 6 Means the repetition of an experiment performed under different conditions and at different times using the same experiment.
A. Recyclable B. Experimental C. survey D. None of the above
- 7 The chronological plan is known as the plan that can control the Families.
A. Time series design B. equivalent time-series design C. Nonequivalent time-series design D. None of the above
- 8 In Group planning, the researcher has to work with a specific person.
A. Controlled B. Uncontrolled C. experimental D. non-experimental
- 9 Interview schedules, questionnaires, field studies, diaries etc..... Data collection tools.
A. Of primary tools B. secondary tools C Of the third instrument D All of the above
- 10 The stage of obtaining a sample group in research is called
A. sample B. universe C sample selection D All of the above
- 11 In aRandom sample selection, the aggregate is divided into different layers.
A. simple random sample B. stratified sampling C area sampling D All of the above

- 12 Observation is when the researcher participates in the study group and observes it.
A. Experiment b. Cooperative observation c. Neutral observation d Participant observation
- 13is concerned with the main body that develops tests, verifies, and designs research methods.
A. Descriptive B. Exploratory C Numerical D Pure research
- 14 In research, the researcher systematically describes an event, situation, question, service, or system.
A. Applied B. Descriptive C Exploratory D Numerical
- 15 According to..... research is a systematic investigation done to find answers to research problems.
A. Grenell B. Carlinger C. Lundberg D. Burns

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Application of research to policy development and design
- 2 Conversion of concepts into Variables
- 3 Quantitative Research design
- 4 Questionnaire

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Briefly explain the meaning of research by defining research?
- 2 Explain the differential and intermediate variables in the research.
- 3 Explain the Quasi- experimental Design.
- 4 Explain the advantages of interview techniques.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain in detail the eight steps model of research process?
 - 2 Discuss the qualitative and quantitative research Design with its merits and demerits.
-

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 संशोधन प्रक्रियेमध्ये करणे हा पहिला आणि सर्वात महत्वाचा टप्पा समजला जातो.
अ. संशोधन समस्येची मांडणी ब. नमुना निवड करणे क. अभ्युपागन मांडणे ड. संशोधन आराखडा तयार करणे
- 2 हि संशोधन प्रक्रियेतील सर्वात महत्वाची पायरी आहे.
अ. संशोधन समस्येची सूत्रबद्ध मांडणी ब. संशोधन आराखड्याची क. परीवार्त्याची ड. वरीलपैकी नाही
- 3 भिन्न चलाचा परावलंबी चलावर होणार्या परिणामाचा अभ्यास करणे हे गटाचे एकमेव कार्य असते.
अ. प्रायोगिक ब. नियंत्रित क. स्वतंत्र ड. परतंत्र
- 4 संशोधन साधनातील संधीगंधता किंवा प्रतिसादाची मनोवस्था यामुळे अवलंबी चलामध्ये होणार्या बदलाला चल असे म्हणतात.
अ. संभाव्य ब. भिन्न क. मध्यस्थ ड. क्रियाशील
- 5 दृष्टीकोनामध्ये अन्वेषनासाठी ताठर, संरचित आणि पूर्वनिश्चित कार्यपद्धतीचा वापर होतो.
अ. गुणात्मक ब. संख्यात्मक क. प्रायोगिक ड. चौकशी
- 6 म्हणजे तीच प्रयोगकृती वापरून वेगळे प्रयुक्त घेवून वेगळ्या परिस्थितीत व वेगळ्या वेळेला केलेली प्रयोगाची पुनरावृत्ती होय.
अ. पुनःपरिक्षणक्षम ब. प्रयोग क. सर्वेक्षण ड. वरीलपैकी नाही
- 7 आवांतर परीवार्त्यावर नियंत्रण ठेऊ शकणारी आखणी म्हणून आखणी ओळखली जाते.
अ. काल-क्रमिक ब. समतुल्य काल-क्रमिक क. असमतुल्य काल-क्रमिक ड. वरीलपैकी नाही
- 8 समूह आखणीमध्ये संशोधकाला ठराविकच व्यक्तीबरोबर काम करावे लागते.
अ. नियंत्रित ब. अनियंत्रित क. प्रायोगिक ड. अप्रयोगिक
- 9 मुलाखत अनुसूची, प्रश्नावली, क्षेत्रीय अभ्यास, रोजनिशी यांसारख्या साधनांच्या माध्यमातून तथ्य संकलन केले जाते.
अ. प्राथमिक साधनांच्या ब. दुय्यम साधनांच्या क. तृतीय साधनांच्या ड. वरीलपैकी सर्व
- 10 संशोधनातील नमुनागट मिळवण्याच्या टप्प्याला असे म्हणतात.
अ. नमुना ब. समष्टी क. नामुनाचयन ड. वरीलपैकी सर्व
- 11 नमुनानिवडीमध्ये समष्टीचे विभाजन वेगवेगळ्या स्थरात केले जाते.
अ. सरल अनियत ब. स्तरित अनियत क. क्षेत्रीय ड. वरीलपैकी सर्व
- 12 ज्यावेळी संशोधक अभ्यासधिन गटामध्ये स्वःता सहभाग घेऊन निरीक्षण करतो त्या निरीक्षणाला असे म्हणतात.
अ. प्रयोग ब. सहेतुक निरीक्षण क. तटस्थ निरीक्षण ड. सहभागी निरीक्षण
- 13 हे विकास, परीक्षण, पडताळणी, आणि संशोधन पद्धतीची रचना करणाऱ्या मुख्य अंगाशी संबंधित असतात.
अ. वर्णनात्मक ब. अन्वेषनात्मक क. संख्यात्मक ड. शुद्ध संशोधन

- 14 संशोधनामध्ये एखादी घटना, परिस्थिती, प्रश्न, सेवा, किंवा प्रणाली यांचे संशोधक पद्धतशीरपणे वर्णन करतो.
अ. उपयोजित ब वर्णनात्मक क. अन्वेशनात्मक ड संख्यात्मक
- 15 यांच्या मते संशोधन समस्यांची उत्तरे शोधण्यासाठी केलेले पद्धतशीर अन्वेषण म्हणजे संशोधन होय.
अ. ग्रीनेल ब कार्लिंगर क. लुंडबर्ग ड बर्नस

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 व्यवहार विकास आणि धोरणांची रचना करण्यासाठी संशोधनाचे उपयोजन
- 2 संकल्पनांचे चालात रुपांतर
- 3 संख्यात्मक संशोधन आराखडा
- 4 प्रश्नावली

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 संशोधनाची व्याख्या सांगून संशोधनाचा अर्थ थोडक्यात स्पष्ट करा?
- 2 संशोधनातील भिन्न आणि मध्यस्थ चल स्पष्ट करा.
- 3 तत्सम प्रायोगिक आखणी स्पष्ट करा.
- 4 मुलाखत तंत्राचे फायदे स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 संशोधन प्रक्रियेचे आठ टप्प्यांचे प्रारूप सविस्तर स्पष्ट करा?
- 2 गुणात्मक आणि संख्यात्मक संशोधन आराखड्याची गुणदोषांसह चर्चा करा .

Model Answer Paper

MA (Psychology) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct/Nov.-2023

Psychology (Compulsory) Paper-I

RMPSY10101: Research Methodology in Psychology

Day and Date:,21/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 संशोधन प्रक्रियेमध्ये करणे हा पहिला आणि सर्वात महत्वाचा टप्पा समजला जातो.
अ. संशोधन समस्येची मांडणी ब. नमुना निवड करणे क. अभ्युपागन मांडणे ड. संशोधन आराखडा तयार करणे
Option 1
- 2 हि संशोधन प्रक्रियेतील सर्वात महत्वाची पायरी आहे.
अ. संशोधन समस्येची सूत्रबद्ध मांडणी ब. संशोधन आराखड्याची क. परीवार्याची ड. वरीलपैकी नाही
Option 1
- 3 भिन्न चलाचा परावलंबी चलावर होणार्या परिणामाचा अभ्यास करणे हे गटाचे एकमेव कार्य असते.
अ. प्रायोगिक ब. नियंत्रित क. स्वतंत्र ड. परतंत्र
Option 2
- 4 संशोधन साधनातील संधीगंधता किंवा प्रतिसादाची मनोवस्था यामुळे अवलंबी चलामध्ये होणार्या बदलाला चल असे म्हणतात.
अ. संभाव्य ब. भिन्न क. मध्यस्थ ड. क्रियाशील
Option 1
- 5 दृष्टीकोनामध्ये अन्वेषनासाठी ताठर,संरचित आणि पूर्वनिश्चित कार्यपद्धतीचा वापर होतो.
अ. गुणात्मक ब. संख्यात्मक क. प्रायोगिक ड. चौकशी
Option 2
- 6 म्हणजे तीच प्रयोगकृती वापरून वेगळे प्रयुक्त घेतुन वेगळ्या परिस्थितीत व वेगळ्या वेळेला केलेली प्रयोगाची पुनरावृत्ती होय.
अ. पुनःपरिक्षनक्षम ब. प्रयोग क. सर्वेक्षण ड. वरीलपैकी नाही
Option 1
- 7 आवांतर परीवार्यावर नियंत्रण ठेऊ शकणारी आखणी म्हणून आखणी ओळखली जाते.
अ. काल-क्रमिक ब. समतुल्य काल-क्रमिक क. असमतुल्य काल-क्रमिक ड. वरीलपैकी नाही
Option 1
- 8 समूह आखणीमध्ये संशोधकाला ठराविकच व्यक्तीबरोबर काम करावे लागते.
अ. नियंत्रित ब. अनियंत्रित क. प्रायोगिक ड. अप्रयोगिक
Option 1
- 9 मुलाखत अनुसूची,प्रश्नावली,क्षेत्रीय अभ्यास,रोजनिशी यांसारख्या साधनांच्या माध्यमातून तथ्य संकलन केले जाते.
अ. प्राथमिक साधनांच्या ब. दुय्यम साधनांच्या क. तृतीय साधनांच्या ड वरीलपैकी सर्व
Option 2
- 10 संशोधनातील नमुनागट मिळवण्याच्या टप्प्याला असे म्हणतात.
अ. नमुना ब. समष्टी क. नामुनाचयन ड वरीलपैकी सर्व
Option 3

11 नमुनानिवडीमध्ये समष्टीचे विभाजन वेगवेगळ्या स्थरात केले जाते.

अ. सरल अनियत ब. स्तरित अनियत क. क्षेत्रीय ड वरीलपैकी सर्व

Option 2

12 ज्यावेळी संशोधक अभ्यासधिन गटामध्ये स्वःता सहभाग घेऊन निरीक्षण करतो त्या निरीक्षणाला असे म्हणतात.

अ. प्रयोग ब. सहेतुक निरीक्षण क. तटस्थ निरीक्षण ड सहभागी निरीक्षण

Option 4

13 हे विकास, परीक्षण, पडताळणी, आणि संशोधन पद्धतीची रचना करणाऱ्या मुख्य अंगाशी संबंधित असतात.

अ. वर्णनात्मक ब अन्वेशानात्मक क. संख्यात्मक ड शुद्ध संशोधन

Option 4

14 संशोधनामध्ये एखादी घटना, परिस्थिती, प्रश्न, सेवा, किंवा प्रणाली यांचे संशोधक पद्धतशीरपणे वर्णन करतो.

अ. उपयोजित ब वर्णनात्मक क. अन्वेशानात्मक ड संख्यात्मक

Option 2

15 यांच्या मते संशोधन समस्यांची उत्तरे शोधण्यासाठी केलेले पद्धतशीर अन्वेषण म्हणजे संशोधन होय.

अ. ग्रीनेल ब कार्लिंगर क. लुंडबर्ग ड बर्नस

Option 4

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 व्यवहार विकास आणि धोरणांची रचना करण्यासाठी संशोधनाचे उपयोजन

Ans:

2 संकल्पनांचे चालात रूपांतर

Ans:

3 संख्यात्मक संशोधन आराखडा

Ans:

4 प्रश्नावली

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 संशोधनाची व्याख्या सांगून संशोधनाचा अर्थ थोडक्यात स्पष्ट करा?

Ans:

2 संशोधनातील भिन्न आणि मध्यस्थ चल स्पष्ट करा.

Ans:

3 तत्सम प्रायोगिक आखणी स्पष्ट करा.

Ans:

4 मुलाखत तंत्राचे फायदे स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 संशोधन प्रक्रियेचे आठ टप्प्यांचे प्रारूप सविस्तर स्पष्ट करा?

Ans:

2 गुणात्मक आणि संख्यात्मक संशोधन आराखड्याची गुणदोषांसह चर्चा करा .

Ans:
